

Rio 2012 gaat over ons allemaal

Louise O. Fresco

De kick off van het Nationaal Platform, afgelopen dinsdag in het SER-gebouw, heeft bevestigd, dat duurzame ontwikkeling nog steeds leeft. Het woord is misschien onderhevig aan een zekere inflatie, maar steeds meer mensen realiseren zich dat duurzame ontwikkeling geen loos begrip is, maar dat het gaat over onze toekomst.

Het Nationaal Platform heeft als taak om onze ervaringen te bundelen en te delen, en nieuw enthousiasme op te wekken. In eerste instantie met het oog op de VN-conferentie die in juni 2012 in Rio de Janeiro wordt gehouden. Maar tegelijkertijd willen we een vliegwiel zijn voor duurzame ontwikkeling in Nederland.

De vraag wat duurzaam is, is niet een-twee-drie te beantwoorden. Helaas kunnen we niet nu voor de eeuwigheid vaststellen of iets duurzaam is. Duurzaam is een begrip dat met ons meegroeit. Het is niet zwart of wit, maar ook niet grijs. Naarmate we meer leren, ook van onze fouten, verandert ons inzicht in wat duurzaamheid is.

Toen het begrip destijds gelanceerd werd, in de jaren tachtig, wisten we nog heel weinig van klimaatverandering, terwijl het verminderen van CO₂-uitstoot nu voor de meeste mensen een centraal onderdeel van duurzame ontwikkeling is. En over twintig jaar, bij Rio+40, zullen we andere dingen belangrijk zijn.

Dat is niet erg, want de kern van duurzame ontwikkeling is wel duidelijk: het verminderen van het gebruik van niet-hernieuwbare hulpbronnen en het sluiten van kringlopen. Dit betekent dat we ons buiten gebaande paden moeten wagen en nieuwe wegen moeten zoeken in onontgonnen gebied.

Tegelijkertijd is het ook inspirerend: met vallen en opstaan een toekomst ontwerpen en bouwen – de tijd staat niet stil – terwijl de omstandigheden voortdurend veranderen.

Het grote verschil met de vorige conferentie in Rio de Janeiro, nu negentien jaar geleden, is dat we in real time kennis en ervaringen kunnen uitwisselen en ideeën kunnen toetsen met mensen in andere landen en continenten, tot wederzijdse inspiratie.

Daarmee hebben we de grote vragen van onze tijd nog niet opgelost. De groeiende wereldbevolking en vooral de groeiende verwachtingen over stijgende welvaart ('the rising level of expectations') vormen nu al een geweldige aanslag op onze hulpbronnen.

We moeten leren om op een andere manier in onze behoeften te voorzien. Enerzijds gaat het om het ontwikkelen en toepassen van nieuwe technologie, die sociaal acceptabel is en mensen in hun waarde laat. Anderzijds gaat het ook om een zoektocht naar een evenwichtig consumptiepatroon.

We praten nu ongeveer een kwarteeuw over duurzame ontwikkeling, 'our common future'. Bijna een generatie dus. Het lijkt alsof de problemen alleen maar groter zijn geworden, maar in die tijd is er veel gebeurd. Hoewel de wereldbevolking sterk is gegroeid is het aantal calorieën per hoofd met 25 procent gestegen; honderden miljoenen mensen zijn uit de armoede ontsnapt en ook op de terreinen gezondheidszorg, onderwijs en vrouwenrechten is vooruitgang geboekt.

Maar we zijn er nog niet. Nog lang niet zelfs; er moet nog heel veel gebeuren. Het grote verschil met een kwart eeuw geleden is dat de somberheid aan het verdwijnen is. Die alles verstikkende deken van doemdenken, hebben we van ons afgegooid, mede geïnspireerd door het nieuwe elan in Azië, Latijns-Amerika en zelfs in Afrika.

Overal zijn initiatieven te zien van duurzame ontwikkeling. Dat varieert van de gemeentes tot multinationale ondernemingen die hun maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus nemen, in Nederland, maar ook overal elders.

De conferentie in 2012 in Rio de Janeiro is niet meer dan een piketpaaltje op onze reis in de tijd naar een duurzame toekomst. Maar het markeert wel een belangrijk moment. Op die conferentie staat de vergroening van de economie centraal. Dat is nieuw, daar hebben landen zich nog nooit gezamenlijk over gebogen.

Hoe definiëren we dit begrip en welke instrumenten hebben we om economische groei te realiseren zonder een al te grote aanslag te plegen op natuurlijke hulpbronnen en toch te komen tot een eerlijke verdeling.

Natuurlijk, we moeten niet naïef zijn over de internationale politiek – dat weet ik uit eigen ervaring. De kans bestaat dat de VN-conferentie wordt ‘gekaapt’ en ten prooi valt aan de moeizame Noord-Zuid tegenstelling die al jaren de internationale discussies overschaduwet. In het diplomatieke onderhandelingscircus zal er weer veel gedoe zijn over de tekst van de slotverklaring.

Het past echter in de traditie van de eerste Rio-conferentie, de Top van de Aarde, om het geluid van de samenleving te laten klinken. Het geluid van al die mensen, bedrijven en organisaties die met vallen en opstaan vorm willen geven aan duurzame ontwikkeling en daarmee aan onze toekomst.

Louise O. Fresco is voorzitter van het Nationaal Platform Rio+20